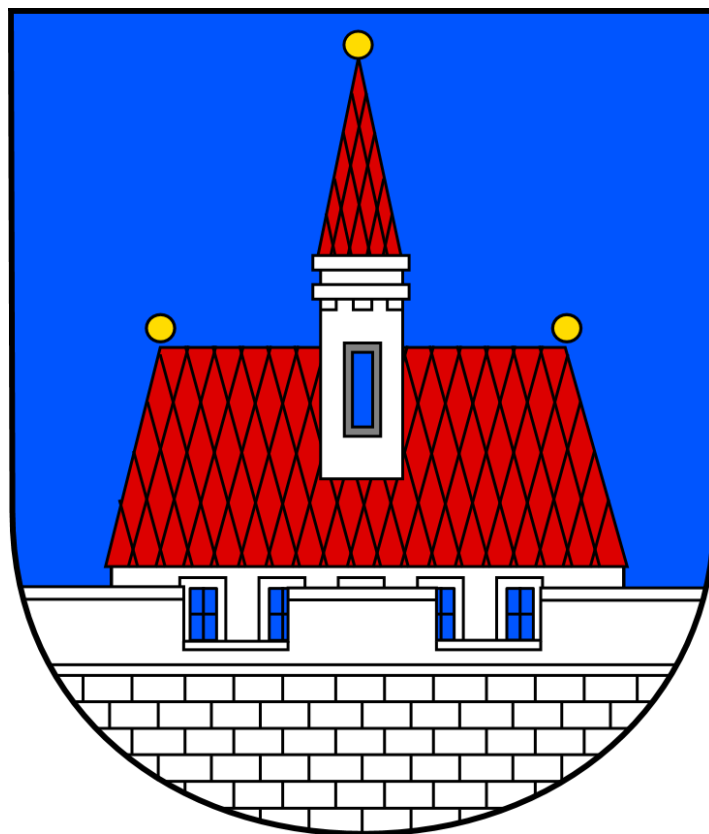

MĚSTO ÚSTÍ NAD ORLICÍ

PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA ÚSTÍ NAD ORLICÍ NA ROK 2014

OBSAH

1	Úvod	1
2	Analýzy výchozí situace v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality	2
2.1	Bezpečnostní analýza	2
2.2	Sociálně demografická analýza	6
2.3	Institucionální analýza	14
3	Identifikace problémů, cílové skupiny, vymezení priorit, cílů a opatření	19
3.1	Definování problémů ve městě	19
3.2	Cílové skupiny	19
3.3	Cíle a priority	19
4	Aktivity prevence kriminality v roce 2014	21
4.1	Koordinace činností	21
4.2	Projektové řešení prevence kriminality	22

ZPRACOVAL:

Mgr. Tomáš Lukes

manažer prevence kriminality města Ústí nad Orlicí

1 Úvod

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2014 (dále jen Program) zpracovala usnesením č. 1361/56/RM/2012 Rady města Ústí nad Orlicí zřízená Komise prevence kriminality. Podkladem pro zpracování dokumentu byly závěry ze Strategie prevence Ministerstva vnitra ČR, Metodiky systému prevence kriminality na léta 2012 až 2015 a Zásady poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu v roce 2014.

Opatření stanovená v Programu vychází z Koncepce prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2012 – 2015, který byl schválen zastupitelstvem i radou města Ústí nad Orlicí.

Garantem splnění všech opatření Programu prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2014, zajištění finančních prostředků a zpracování dílčích projektů je město Ústí nad Orlicí prostřednictvím Komise prevence kriminality a manažera prevence kriminality.

Za splnění dílčích opatření, efektivního využití finančních prostředků a zajištění součinnosti při plnění úkolů je odpovědný realizátor.

Plnění úkolů a opatření s výsledky kontrol projednává Komise prevence kriminality na svých jednáních.

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2014, který byl projednán a schválen na jednání pracovní skupiny prevence kriminality dne 16. 12. 2013, je koncipován na základě současné situace v oblasti kriminality, statistik a vychází z aktuálních zjištění a analýz.

2 Analýzy výchozí situace v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality

2.1 Bezpečnostní analýza

Trestná činnost

V analýze kriminality jsou zahrnuté vybrané trestné činy, které jsou nejčastější, nejvíce ovlivňují bezpečnost občanů města a jsou zároveň činnostmi Policie ČR, městské policie, orgánů města a neziskových organizací ovlivnitelné. V analýze nelze srovnávat trestnou činnost, popř. indexy nápadu trestné činnosti s některými městy. Statistiky Pardubického kraje i MV ČR vychází z údajů pro Obvodní oddělení Policie ČR Ústí nad Orlicí, tato analýza řeší nápad trestné činnosti na území města.

Tabulka 1: Vývoj kriminality v letech 2009 – 2012, celkový nápad TČ OOP Ústí nad Orlicí

Rok	2009	2010	2011	2012
Celkem kriminalita	387	445	426	337

Tabulka 2: Kriminalita (přečiny a zločiny)

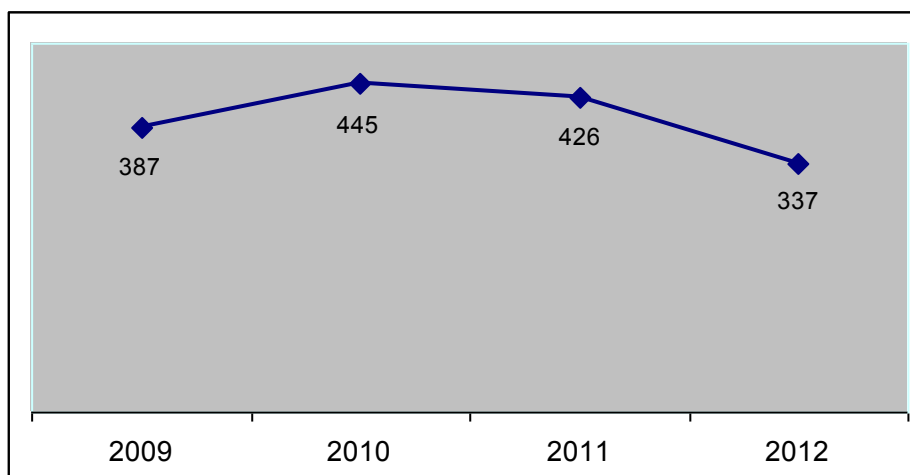
Trestná činnost	2011	index na 10 tisíc obyvatel	2012	index na 10 tisíc obyvatel	meziroční srovnání
Násilná	20	14	14	10	-6
Mravnostní	1	1	1	1	0
Majetková	256	176	184	127	-72
Celkem	426	292	337	233	-89

Celkový nápad trestných činů na teritoriu OOP Ústí nad Orlicí vykazuje ve sledovaných letech 2009 – 2012 spíše klesající tendenci, která by mohla být spojena se zvyšováním bezpečnosti ve městě. Trestná činnost v roce 2012 zaznamenala v kontextu předchozích let, s výjimkou spáchaných činů v roce 2010, a ve srovnání s rokem 2011, výrazný pokles.

Největší podíl na celkovém nápadu trestné činnosti v Ústí nad Orlicí má majetková trestná činnost, která ovšem oproti minulému roku poklesla o 72 spáchaných činů. Kladně lze hodnotit i pokles násilné trestné činnosti, kde došlo s nížením o 6 spáchaných činů.

Graf 1: Vývoj kriminality v letech 2009 – 2012, celkový nápad TČ OOP Ústí nad Orlicí

Pachatelé

Tabulka 3: Struktura pachatelů trestných činů, OOP Ústí nad Orlicí

Rok	věk			Recidivisté	Celkem
	0 - 14 let	15 - 18 let	18 a více		
2011	2	1	178	92	273
2012	0	2	143	70	215
meziroční srovnání	-2	1	-35	-22	-58

Stejně jako klesá nápad trestných činů, klesá i počet pachatelů těchto činů. Vzhledem k tomu, že problematice mládeže je věnována značná pozornost a vzhledem k tomu, že údaje vyplývají z objasněných trestných činů, vykazuje podíl nezletilých a mladistvých na páchání protiprávního jednání setrvalý nízký stav, přestože jejich podíl na celkové kriminalitě může být z hlediska neobjasněných činů o něco vyšší. Výraznější pokles zaznamenáváme v podílu pachatelů starších 18 let i v podílu recidivistů. Svou pozitivní roli, zde jistě sehrává činnost Probační a mediační služby ČR, o.s. Romodrom a dalších organizací.

Oběti

Tabulka 4: Struktura obětí trestných činů, OOP Ústí nad Orlicí

Rok	Děti (0 - 18 let)	Ženy	Osoby starší 65 let
2011	24	108	31
2012	25	127	27
meziroční srovnání	1	19	-4

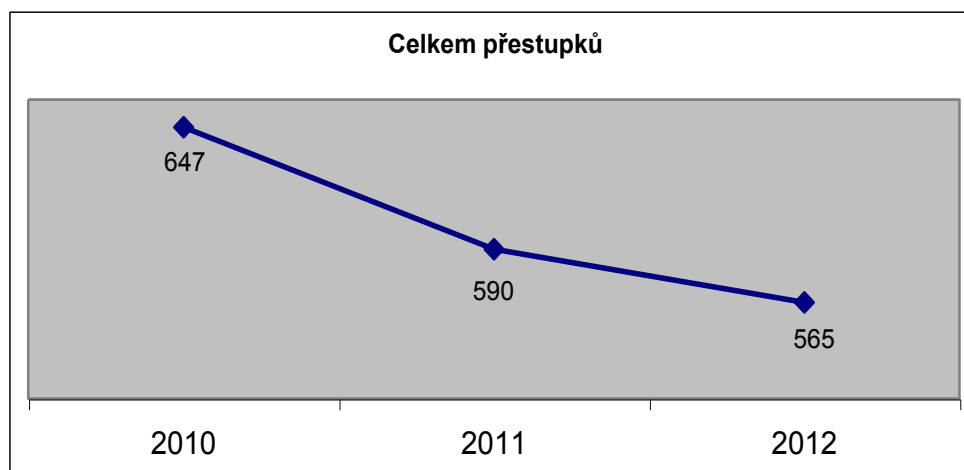
Mezi nejrizikovější skupiny obětí patří děti do 18 let, ženy a obyvatelé starší 65 let. Srovnáním dat mezi lety 2011 – 2012 je patrné, že počty obětí se nesnížily, ba naopak je patrný drobný nárůst v počtu činů spáchaných na ženách. Je proto potřeba pokusit se dlouhodobou koncepční prací v oblasti prevence kriminality výrazněji pomoci s poklesem počtu obětí. Jistou pomoc a zpřehlednění situace poskytuje nově platný zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů.

Přestupková činnost

Tabulka 5: Přestupková činnost dle Policie ČR Ústí nad Orlicí a Městské policie Ústí nad Orlicí

Druh	Přestupky - absolutní počet			Index na 10 tis. obyvatel			meziroční rozdíl (%)
	rok 2011	rok 2012	meziroční rozdíl	rok 2011	rok 2012	meziroční rozdíl (index)	
Proti veřejnému pořádku	47	46	-1	32	32	0	-1
Proti občanskému soužití	98	121	23	67	84	16	24
Proti majetku	431	360	-71	296	249	-47	-16
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	14	38	24	10	26	17	173
Celkem	590	565	-25	405	390	-14	

Graf 2: Vývoj přestupkové činnosti v letech 2010 – 2012

Dle statistik z roku 2012, kdy bylo na území města řešeno 565 deliktů, zaznamenáváme, oproti letům minulým, opakovaný pokles celkového počtu spáchaných přestupků.

Největší část těchto deliktů zaujímají přestupky proti majetku, které tvoří především krádeže zboží z obchodů za jejich běžného provozu. Zde byl zaznamenán výrazný nárůst v podílu osob starších 65 let na tomto typu krádeží (*např. Tesco, Lidl, Penny Market atd.*).

Nejčastějšími přestupky ve veřejném pořádku jsou rušení nočního klidu, vandalství, znečišťování veřejného prostranství, narušování občanského soužití – vzájemné napadání, šikana, konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích, nezajištění psů a jejich volné pobíhání na veřejných prostranstvích. Nejrizikovějšími místy pro páchaní této přestupkové popřípadě trestné činnosti jsou zcela jistě noční podniky s non-stop provozem (*např. Typos, Cézar, Wings, Sportbar u Václava, Sport Music Club apod.*). V těchto zařízeních jsou nejčastěji zaznamenány rvačky, krádeže, hluční a problémoví hosté.

Dalším faktorem negativně ovlivňujícím veřejný pořádek a čistotu ve městě jsou osoby bez domova. Jedná se přibližně o skupinu 10 osob. U nich je však počet tzv. plovoucích neboť v průběhu roku někteří z nich cestují i do jiných měst či případně nastupují výkon trestu. Celkem se tedy jedná asi o 5 osob s pobytem v Ústí nad Orlicí a nejbližším okolí (v rozsahu PO3).

Těžiště činnosti ochrany osob a majetku spočívá v prevenci, tj. co největšímu výskytu strážníků na pochůzkových trasách ve dne i v noci, které jsou naplánovány tak, aby pokryly co největší obydlené území města a zachytily co největší počet možných výskytů trestné činnosti a porušování pravidel občanského soužití.

Jako velký přínos pro zvýšení bezpečnosti občanů lze hodnotit zřízení dvou pracovních pozic Asistenta prevence kriminality služebně spadajících pod činnost městské policie. Vybraní asistenti pomáhají navázat kontakty mezi obyvateli převážně sociálně vyloučených oblastí a strážníky, přispívají k omezování problémů v občanském soužití, k dodržování čistoty na veřejných prostranstvích, ale také usměrňují chování dětí při cestě do školy a ze školy.

2.2 Sociálně demografická analýza

V Ústí nad Orlicí, stejně jako v jiných větších městech, neustále klesá počet obyvatel. Od počátku 90. let minulého století dochází k rychlému stárnutí populace a v posledních letech z demografického hlediska dochází ke změnám ve věkové skladbě obyvatelstva. Skladbu ve městě ovlivňuje i migrace, způsobená především nedostatkem vhodných pracovních míst.

Ve městě Ústí nad Orlicí bylo k 31. 12. 2012 k trvalému pobytu přihlášeno 14 472 obyvatel, z toho 48,7% mužů a 51,3% žen, průměrný věk je 42,3 let.

Základní demografické údaje

Tabulka 6: Sociálně demografický vývoj v letech 2002 – 2012

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celkový přírůstek	8	-51	-24	-89	-54	-157	-40	-102	-66	-66	-110
Přirozený přírůstek	-33	-14	-4	-13	20	-28	7	-5	-19	-1	-19
Migrační saldo	41	-37	-20	-76	-74	-129	-47	-97	-47	-65	-91
Živě narození	148	162	171	145	179	155	173	160	132	143	144
Zemřelí	181	176	175	158	159	183	166	165	151	144	163
Přistěhovalí	371	306	317	293	263	267	250	224	257	235	238
Vystěhovalí	330	343	337	369	337	396	297	321	304	300	329
Sňatky	87	66	69	66	82	72	77	62	56	59	46
Rozvody	50	47	63	61	40	37	30	40	39	43	34
Potraty	76	44	70	86	60	66	67	62	59	62	60
Stav k 31. 12.	15082	15031	15007	14918	14864	14707	14667	14565	14499	14582	14472

Ve městě Ústí nad Orlicí dochází po roce 2002 k postupnému úbytku počtu trvale žijících obyvatel, zejména vlivem přetrvávajícího negativního salda migrace i přirozeného přírůstku.

Saldo migrace ukazuje za celé sledované období pouze záporných hodnot. Obdobný trend sledujeme na vývoji demografické reprodukce obyvatelstva Ústí nad Orlicí, kdy zaznamenáváme především záporné hodnoty přirozeného přírůstku. Průměrný záporný rozdíl mezi porodností a úmrtností ve městě se pohybuje okolo -10.

Vzhledem k současnému populačnímu trendu bude patrně docházet ke změnám věkové struktury. Vlivem několika let přetrvávajícího záporného salda migrace, prodlužování střední délky života, včetně posunu silnějších ročníků do důchodového věku, bude věková struktura obyvatelstva v Ústí nad Orlicí stárnout.

Tabulka 7: Věková struktura obyvatel v Ústí nad Orlicí ke dni 31. 1. 2012

Věk	Občané s platným trvalým pobytem		
	Celkem	Muži	Ženy
0 - 14	2115	1113	1002
15 - 64	9633	4783	4850
65+	2724	1145	1579

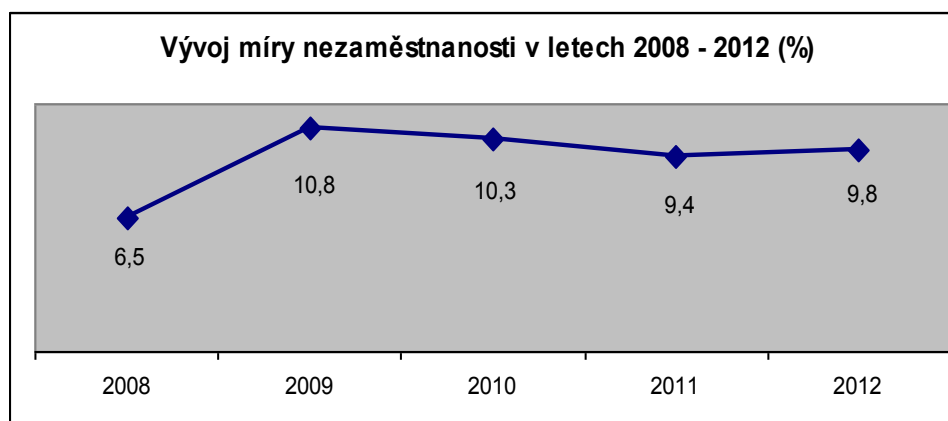
Nezaměstnanost

Nezaměstnanost má neblahý vliv na společnost jako celek. Jsou s ní spojeny nejen společenské a individuální ztráty, ale nepochybně i sociální důsledky. Lze ji považovat za jeden z nejčastějších faktorů, když jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti nelze vyloučit sociální exkluzi a následné možné sklouznutí k trestné činnosti.

Tabulka 8: Meziroční srovnání míry nezaměstnanosti 2008 - 2012 pro město Ústí nad Orlicí

	2008	2009	2010	2011	2012	změna 11 - 12
Nezaměstnanost (%)	6,5	10,8	10,3	9,4	9,8	0,4
Počet uchazečů o práci celkem	544	870	850	769	788	19,0
Nezaměstnaní více než 12 měsíců	121	211	326	330	330	0,0
Index na 10 tis. obyvatel	371	597	586	527	544	17,1

Graf 3: Vývoj míry nezaměstnanosti v Ústí nad Orlicí v letech 2008 – 2012

Po roce 2008 došlo, důsledkem nastupující světové hospodářské krize a v Ústí nad Orlicí především se zánikem textilního průmyslu, k prohlubování nedostatku volných pracovních míst. Proto v roce 2009 míra nezaměstnanosti stoupla téměř k 11%. V následujících letech poté docházelo k mírnému poklesu nezaměstnanosti. V roce 2012 byl ovšem zaznamenán drobný nárůst (+0,4%).

Dávky sociální pomoci

Tabulka 9: Vyplacené dávky státní sociální podpory v letech 2011 a 2012*

		2011	2012	rozdíl 11 - 12
Příspěvek na bydlení	počet dávek	4200	4420	220
	index na 10 tis. obyvatel	2880	3054	174

* Sociální příplatek byl zrušen k 31. 12. 2011.

Tabulka 10: Vyplacené dávky hmotné nouze v letech 2011 a 2012

		2011	2012	rozdíl 11 - 12
Příspěvek na živobytí	počet dávek	3171	3303	132
	index na 10 tis. obyvatel	2175	2282	108
Doplatek na bydlení	počet dávek	635	566	-69
	index na 10 tis. obyvatel	435	391	-44
Mimořádná okamžitá pomoc	počet dávek	102	49	-53
	index na 10 tis. obyvatel	70	34	-36

V souvislosti se sociální reformou spadá vyplácení dávek státní sociální pomoci a dávek pomoci v hmotné nouzi od 1. ledna 2012 pod Úřady práce České republiky.

Počet dávek v tabulce vyjadřuje počet celkem vyplacených dávek, tzn., že jeden příjemce může přijímat i více dávek.

V roce 2012 došlo k nárůstu počtu vyplacených příspěvků na živobytí. Z toho lze usuzovat, že došlo k nárůstu osob, jejich příjmy klesly na základní životní minimum, tedy na hranici 3.410 Kč měsíčně. Nárůst byl zaznamenán o +132 vyplacených dávek. Naopak k drobnému poklesu došlo u doplatku na bydlení a v počtu vyplacené mimořádné okamžité pomoci.

Sociálně vyloučené lokality v Ústí nad Orlicí

Na základě Gabalovy analýzy z roku 2006 jsou na území našeho města registrovány čtyři vyloučené lokality a to Královehradecká 719, Vrbova 41, Švermova 178, Třebovská 50. V roce 2011 analýza Pardubického kraje vytypovala další lokality s obdobnými znaky na ulici Třebovská 436, Švermova 148, Pražská 77, Lukesova 325 a Na Rámech 207. Nelze jednoznačně říci, že dochází k nárůstu těchto lokalit. Některé lokality zanikly, příkladem je Vrbova 41, Lukesova 325, Královehradecká 719 a došlo k přeskupení obyvatel do jiných částí města, např. do objektu J. K. Tyla 1092, 1093, který v současné době vykazuje obdobné znaky.

Vyloučené lokality:

Švermova 148, 178 – Prostorově nevyloučená lokalita s vysokou koncentrací sociálně slabých rodin, převážně romských, úplných i neúplných. Tvoří ji 2 činžovní domy, které jsou ve vlastnictví města. Jeho obyvatelé jsou dlouhodobě nezaměstnaní a jsou závislí na sociálních dávkách. Někteří pracují příležitostně „načerno“ nebo si přivydělávají sběrem železa. Nejvyšší dosažený stupeň vzdělání těchto obyvatel je základní. V objektu č.p. 148 bydlí cca 19 osob (9 dospělých, 10 dětí), č.p. 178 cca 14 osob (8 dospělých, 6 dětí).

Třebovská 50 - Lokalitu tvoří nájemní činžovní dům se pěti byty. Dům se nachází v běžné zástavbě. Obyvatelé jsou dlouhodobě nezaměstnaní, závislí na sociálních dávkách. Nejvyšší dosažený stupeň vzdělání téměř u všech dospělých je základní. Potýkají se se zadlužeností od nebankovních institucí a lichvářů. Mezi velké problémy patří i nepravdivost v platbách nájemného, starých dluhů na nájemném, komunálního odpadu a dalších plateb, čímž narůstají poplatky z prodlení. Lokalita je obydlena 23 obyvateli (7 dospělých, 16 dětí).

Třebovská 436 – Lokalita je tvořena domem, který se nachází v běžné zástavbě, v bezprostředním sousedství sociálně nevyloučených. Obyvatelé jsou závislí na sociálních dávkách, dlouhodobě nezaměstnaní. Nejvyšší dosažený stupeň vzdělání u většiny obyvatel je základní. Problémy této lokality jsou vedle zadluženosti a neplacení nájemného drobná trestná činnost, především krádeže a alkoholismus. Celkově zde žije 16 obyvatel (8 dospělých, 8 dětí).

Pražská 77 – Lokalitu tvoří obytný dům s pěti nájemními byty obklopený rodinnými domky, sociálně nevyloučení bydlí v bezprostředním sousedství. Vlastníkem domu je město a v domě žijí výlučně Romové v počtu 21 osob (12 dospělých, 9 dětí). Část obyvatel pobírá invalidní a starobní důchody, ostatní jsou dlouhodobě nezaměstnaní, závislí na sociálních dávkách. Velkým problémem je požívání alkoholu, který vede k sousedským sporům a konfliktům, dluhy na nájemném a zadluženost od nebankovních institucí, drobné krádeže.

Na Rámech 207 – Lokalita je tvořena přízemním domem se třemi nájemními byty a 10 obyvateli (6 dospělých, 4 děti), kteří jsou ve vlastnictví města. Lokalita je od ostatní zástavby částečně oddělena silnicí, železnicí a průmyslovým areálem. Největším problémem je dlouhodobá nezaměstnanost, zadlužení a závislost na sociálních dávkách. Obyvatelé se potýkají s dlouhodobou nezaměstnaností, zadlužováním od nebankovních institucí, značnými dluhy na nájemném a službách. Dalšími problémy je alkoholismus a drobná trestná činnost, vzájemné konflikty mezi nájemníky.

J. K. Tyla 1092, 1093 – Jedná se o dvou vchodový činžovní dům o 24 bytech ve vlastnictví města, kde žije převážná většina romských rodin. Lokalita je od ostatní zástavby oddělena řekou, železnicí a průmyslovým areálem. Převážná část obyvatel je dlouhodobě nezaměstnaná a je závislá na sociálních dávkách či důchodech. Potýkají se s velkými dluhy na nájemném, dluhy za komunální odpad, zadlužeností od nebankovních institucí a lichvářů. Do nedávné doby zde panovaly konflikty mezi nájemníky, obyvatelé se nestarali o společné prostory, objevovala se zde drobná trestní činnost.

Řešení situace ve výše uvedených lokalitách vidí Město Ústí nad Orlicí především v zachování a podpoře terénní práce jak je vytyčeno v Střednědobém strategickém plánu rozvoje sociálních služeb. Touto problematikou se zabývá jednak pracovní skupina komunitního plánování pro osoby v obtížné situaci, rodiny s dětmi, mládež, která tuto prioritu vytyčila ve svých opatření uvedeného dokumentu v kooperaci s terénními pracovníky odboru sociálních služeb, kteří jsou v současné době podporováni z rozpočtu města.

Situace ve výše zmíněných lokalitách se postupně začíná zlepšovat a to i díky zásluhám činnosti Asistentů prevence kriminality, kteří pomáhají lidem z problémových lokalit, z nichž sami pocházejí, změnit postoj ke strážníkům a k dodržování všeobecných norem, ale i zákonů.

Ohrožené a rizikové děti a mládež

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí MěÚ Ústí nad Orlicí se kromě agendy náhradní rodinné péče věnuje čtyřem typům klientů:

- Dětem, které se dopustily protiprávního jednání bez ohledu na pozdější kvalifikaci skutku (přestupek, provinění, čin jinak trestný apod.) a jejich rodinám.
- Dětem s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, na útěku ze zařízení (pohřešovaným) a jejich rodinám.
- Dětem, u kterých dochází ke kumulaci závažných výchovných problémů (záškoláctví, šikana, drogy, alkohol, tuláctví, prostituce apod.) a jejich rodinám.
- Poškozeným (obětím) protiprávního jednání nebo svědkům protiprávního jednání a jejich rodinám (poškození i oběti do dovršení 18 let věku).

V roce 2012 OSPOD při MěÚ Ústí nad Orlicí zaevidoval 114 nových rodin, se kterými byla navázána spolupráce. Celkový počet spisů se v letech 2009 – 2012 téměř nezměnil (cca 500 spisů), oproti letům minulým však došlo k mírnému poklesu počtu řešených případů.

Tabulka 11 : Počet spisů Om, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí, 2009 - 2012

	Rejstřík Om			
	k 1.1.	Nově evidované	k 31.12.	Z toho živých případů
2009	1090	128	1043	463
2010	1043	127	1002	472
2011	1002	132	1066	584
2012	1066	114	1095	491

Tabulka 12: Počet klientů kurátorů, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí, 2009 - 2012

	2009	2010	2011	2012
děti do 15 let	60	62	50	52
mládež nad 15 let	79	57	72	49
celkem	139	119	122	101

K výrazným změnám nedošlo ani při pohledu na počet klientů kurátorů v letech 2009 – 2012 (cca 120 klientů). V jednotlivých letech se výrazně měnil podíl dětí do 15 let a podíl mladistvých nad 15 let. V roce 2012 došlo k mírnému poklesu počtu klientů i k vyrovnání podílů mezi jednotlivými kategoriemi. Výraznější pokles je patrný ve skupině mládeže nad 15 let, kde došlo ke snížení o 23 klientů.

Tabulka 13: Statistika kurátorů, OSPOD MěÚ Ústí nad Orlicí, 2009 - 2012

	2009	2010	2011	2012
Trestné činy	16	8	8	4
Přestupky	12	21	14	4
Výchovné problémy	111	90	90	93
Dohled	15	6	12	8
Opatření uložená dětem	12	2	12	1
Opatření uložená mladistvým	14	4	6	1
Předběžná opatření	4	3	4	7
Ústavní péče	43	26	40	34

V roce 2012 musel kurátor pro mládež řešit 101 případů, kde největší podíl tvořily výchovné problémy (93 případů) a počty dětí s nařízenou ústavní výchovou (34 případů). Přestože ve zmíněném roce došlo k mírnému poklesu spáchaných trestných činů, přestupků či uložených dohledů a opatření, je z dlouhodobého hlediska patrný spíše setrvalý stav věci.

V rámci programu prevence kriminality města byl v roce 2013 pro cílovou skupinu dětí a mládeže, kteří jsou nejvíce ohroženi sociopatologickým chováním, vybudován volnočasový klub. Klub nabízí dětem od 6 do 15 let ze sociálně znevýhodněného prostředí a vyloučených lokalit města prostor a možnosti jak kvalitně a smysluplně trávit volný čas, vzdělávat se a zvyšovat tak svoje osobnostní i vědomostní kompetence.

Klub je jedním z kroků jak preventivně působit na děti a mládež a jeho činnost by se v následujících letech mohla promítnout i v počtu výchovných problémů či uložených opatření a nařízených ústavních výchov.

Osoby ohrožené sociální exkluzí a sociálně vyloučené osoby

V rámci odboru sociálních věcí působí i sociální kurátoři, do jejichž kompetence spadají tři skupiny sociálně nepřizpůsobivých občanů:

- Osoby propuštěné z výkonu trestu
- Osoby opouštějící kvůli zletilosti zařízení ústavní výchovy
- Osoby žijící nedůstojným způsobem života (závislí na alkoholu a jiných látkách, bezdomovci apod.)

Tabulka 14: Statistika spisů sociálního kurátora, MěÚ Ústí nad Orlicí, 2009 - 2012

	2009	2010	2011	2012
Počet osob v evidenci	65	67	78	80
Osoby propuštěné z VT	63	12	14	27
Počet osob propuštěných ze školských zařízení pro výkon ÚV nebo OV	1	2	2	0

V evidenci sociálních kurátorů MěÚ Ústí nad Orlicí bylo v roce 2012 – 80 osob, což ve srovnání s obdobím mezi roky 2009 až 2011 znamená opětovný drobný nárůst. Počet osob v evidenci se za sledované období lineárně zvyšuje.

Převážná část evidovaných osob byla propuštěna z výkonu trestu odnětí svobody, menší část evidovaných tvoří osoby závislé na alkoholu a jiných látkách a také bezdomovci, téměř statisticky zanedbatelnou část tvoří osoby propuštěné z ústavní výchovy.

Je třeba podotknout, že uvedené počty jsou spíše orientační povahy, neboť zejména lidé bez domova představují statisticky obtížně zachytitelnou skupinu. Tito lidé migrují mezi okolními městy, takže se jejich počty neustále mění, a dále je část z nich se svým životním stylem spokojená a pomoc nevyhledává, takže se ve statistikách sociálních kurátorů nevyskytuje.

2.3 Institucionální analýza

Cílem institucionální analýzy je podat přehled o existenci a působnosti institucí působících v oblasti prevence kriminality na území města Ústí nad Orlicí. Ve městě pracuje celá řada organizací, státní správy či samosprávy a neziskových organizací věnujících se činností souvisejícím s prevencí kriminality.

Komise prevence kriminality

Komise prevence kriminality byla ustanovena na základě usnesení RM č. 1361/56/RM/2012 ve složení:

Jiří Preclík	předseda komise prevence kriminality
Mgr. Tomáš Lukes	manažer prevence kriminality
Mgr. Ivana Nečekalová	vedoucí odboru sociálních služeb
Mgr. Petr Čada	vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí
Ing. Bc. Martin Faltus	velitel městské policie Ústí nad Orlicí
npor. Bc. Tomáš Blažek	vedoucí PČR Obvodní oddělení Ústí nad Orlicí
Mgr. Robert Oláh	Probační a mediační služba ČR, středisko Ústí nad Orlicí
Bc. Daniel Dostrašil	Jednota bratrská Ústí nad Orlicí
Mgr. Hana Kapounová	Speciální základní škola Ústí nad Orlicí
Eva Sichrová	poradce preventivní činnosti

Městský úřad Ústí nad Orlicí, odbor sociálních služeb

Odbor sociálních služeb odpovídá za plnění úkolů, koncepcí a rozvoj na sociálním úseku v samostatné působnosti, přenesené působnosti a rozšířené působnosti. Na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnost sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob.

Městská policie Ústí nad Orlicí

MP zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti města a její existence má významný vliv na prevenci kriminality.

Asistent prevence kriminality

Asistenti jsou zaměstnáni u Městské policie Ústí nad Orlicí, která je řídí a kontroluje. Asistenti prevence kriminality nejsou strážníky, ale poskytují služby a pomoc občanům v sociálně vyloučených a bezpečnostně rizikových lokalitách na území města.

Vybrané příspěvkové organizace města:

- **Dům dětí a mládeže DUHA Ústí nad Orlicí**
 - široká škála kroužků, technických, estetických, sportovních, přírodovědeckých, různé zájmové akce a tábory
- **Městská knihovna Ústí nad Orlicí**
 - veřejná knihovna pověřená regionální funkcí, besedy, kurzy, akce pro školy
- **Městské muzeum Ústí nad Orlicí**
 - vzdělávací a výukové programy pro ZŠ a SŠ na vybraná témata
- **Základní umělecká škola Jaroslava Kociána**
 - Hudební, taneční, výtvarné a dramatické obory
- **Domov důchodců Ústí nad Orlicí**
 - celoroční zařízení, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem
- **Centrum sociální péče**
 - chráněné bydlení, pečovatelská služba, **Senior klub** – aktivizace seniorů, volnočasové aktivity, výlety, besedy

Školy v Ústí nad Orlicí

Město Ústí nad Orlicí je zřizovatelem 5 základních škol. Na každé ZŠ mají děti možnost účastnit se volnočasových aktivit, pořádaných nad rámec školního vyučování. Školy dětem mimo jiné nabízejí zájmové kroužky. Každá škola má zpracovaný minimální preventivní program školy a během roku pořádá akce v rámci prevence. Na určité aktivity jim město poskytuje dotace. Výchovné a další problémy jsou řešeny na pravidelném setkání ředitelů škol, výchovných poradců a zástupců odboru školství, kultury a tělovýchovy a odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Některé problémy řeší školy přímo s oddělením sociálně právní ochrany dětí.

V Ústí nad Orlicí se také nachází **Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí**, jejímž zřizovatelem je Pardubický kraj. Tato škola je umístěna na pomezí městské části Hylváty a městské části Kerhartice, kde žije vysoký počet dětí ze sociálně slabých rodin. Pracovníci školy úzce spolupracují s rodinami, které žijí v této oblasti. Součástí této školy je **Speciálně pedagogické centrum Kamínek**, které poskytuje odborné speciálně pedagogické, pedagogicko psychologické a sociální služby pro děti a mládež s mentálním postižením, vadami řeči a sluchu, kombinovaným postižením, tělesným postižením a autismem.

Policie ČR, Krajské ředitelství PČR Pardubice, územní odbor PČR Ústí nad Orlicí

V rámci územního odboru působí složky ***Služby kriminální policie a vyšetřování*** – Oddělení obecné kriminality, Oddělení hospodářské kriminality, Oddělení kriminalistické techniky a Oddělení analytiky, dále složky ***Vnější služby*** – Oddělení hlídkové služby, Dopravní inspektorát, celkem osm obvodních oddělení.

Probační a mediační služba ČR,

středisko Ústí nad Orlicí se specializovaným oddělením pro mládež

Probační a mediační služba (PMS) plní úkoly vyplývající ze zákona č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě v platném znění. Jedná se o bezplatné trestně právní a sociální služby. Pracovníci PMS zajišťují dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže jak výkon výchovných a trestních opatření, tak zejména usilují o co nejrychlejší vstup do případu.

Středisko výchovné péče Mimoza, Ústí nad Orlicí

Poskytuje poradenskou, psychologickou a speciálně-pedagogickou službu dětem, dospívajícím a jejich rodičům. Úzká spolupráce se školami, oddělení sociálně-právní ochrany dětí a PPP.

Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí

Psychologická a speciálně pedagogická pomoc ohroženým rodinám, včetně diagnostiky poruch dětí, poradenství, terapeutické činnosti a prevence sociálně patologických jevů. Metodické vedení metodiků prevence a výchovných poradců na školách.

Centrum psycho-sociální pomoci – Rodinná a manželská poradna Pardubického kraje

Poskytuje odborné sociální poradenství klientům, kteří mají problémy v osobních, partnerských, rodinných a mezilidských vztazích nebo žijí osaměle. Dále poskytuje těmto klientům psychologickou, psychoterapeutickou a psychosociální pomoc.

Český červený kříž, oblastní spolek ČČK Ústí nad Orlicí

Poskytuje odborné sociální a aktivizační služby. ***Senior doprava, Senior centrum – volnočasové, vzdělávací a relaxační služby, Výuka první pomoci, Humanitární pomoc, Zdravotnická činnost, Ošacovací středisko ČČK – pro potřeby sociálně slabých spoluobčanů.***

Nestátní neziskové organizace:

- **SKP – Centrum, o.p.s.**
 - Terénní program v sociálně vyloučených romských lokalitách.
- **Laxus, o.s.**
 - Odborné programy a poradenství pro uživatele drog a jejich blízké s cílem minimalizovat negativní dopady užívání drog. Ve městě realizován terénní program pro injekční uživatele drog.
- **Romodrom, o.s.**
 - Prosazování práv a integrace osob ohrožených sociálním vyloučením, převážně osobám dotčeným výkonem trestu odnětí svobody a jejich rodinným příslušníkům. **Vězeňský program Pardubice II.** – pomoc v oblastech zaměstnání, bydlení, dluhové poradenství, dávky, komunikace s institucemi, právní poradenství.
- **Rubikon Centrum, o.s.**
 - Organizace působící v oblasti prevence kriminality a integrace lidí s kriminální minulostí zpět do společnosti. Nabízí programy pro zvýšení zaměstnanosti, programy k řešení zadluženosti, programy k zvýšení efektivity alternativních trestů a vzdělávací a konzultační služby. **Program Mentor** - přispívá ke snížení rizika recidivy a sociálního vyloučení romských klientů, vede k zefektivnění práce s romskými klienty.
- **Amalthea, o.s.**
 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Centrum náhradní rodinné péče, podpora pro rodinu a dítě.
- **Fond ohrožených dětí**
 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Pomoc týraným, zanedbávaným, zneužívaným opuštěným nebo jinak sociálně ohroženým dětem.
- **Linka důvěry Kontakt, o.p.s.**
 - Telefonická krizová pomoc lidem, kteří se ocitli v těžké nebo jinak obtížné situaci a nemohou nebo nejsou schopni tuto situaci řešit vlastními silami.
- **Občanské sdružení CEMA Žamberk**
 - Spádová oblast Východočeský kraj. Sociální služby: **Azylový dům, Krizová pomoc, Dům na půl cesty, Rodinné centrum Pohoda, Maceška** – hlídání dětí.
- **Most pro lidská práva, o.s., poradna pro cizince Ústí nad Orlicí**
 - Poskytuje ambulantní a terénní odborné sociální poradenství cizincům žijícím v České republice.

- **Oblastní charita Ústí nad Orlicí**

- Pomoc starým lidem, osobám se zdravotním a mentálním postižením, rodičům s dětmi, dětem a mládeži, sociálně slabým rodinám, opuštěným, lidem bez přístřeší, osobám, které se ocitly v osobní krizi, migrantům a uprchlíkům. **Občanská poradna** – dluhové poradenství, právní pomoc, sanace rodiny.

- **Sbor Jednoty bratrské Ústí nad Orlicí**

- **Klub Exit** – volnočasové aktivity, deskové hry, příměstské tábory.

- **Rodinné centrum Srdíčko, o.s.**

- Podporující aktivizační a socializační služby pro děti rodiče. **Volnočasový klub Kamin** - pro děti od 6 do 15 let ze sociálně znevýhodněného prostředí a vyloučených lokalit města, volnočasové aktivity, doučování.

- **Mateřské centrum Medvídek, o.s.**

- Podporující aktivizační a socializační služby pro rodiče na mateřské a rodičovské.

- **Dobrovolnické centrum Světlo**

- Role průvodce nebo společníka v individuálních kontaktech s klienty, volnočasové aktivity.

Komunitní plánování sociálních služeb Ústí nad Orlicí

Ve střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb Ústí nad Orlicí 2010 – 2013 má město své aktivity zaměřené na primární prevenci kriminality. Problematikou se blíže zabývá pracovní skupina „**Osoby v obtížné životní situaci a rodiny s dětmi, mládež**“. V současné době je připravován nový Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústí nad Orlicí, který by pokryl období po roce 2013.

Komunitní plán zaměřuje svá opatření na terénní práci ve vyloučených romských lokalitách a ostatních romských komunitách s cílem řešení či nalezení řešení sociálních problémů, aktivizace jednotlivců a podpory jejich snahy řešit tyto problémy vlastními silami. Dalším stanoveným cílem je rozvoj aktivizačních služeb pro rodiny, které budou podporovat rodiny s nezaopatřenými dětmi v jejich obtížné situaci a pomoc při obnově základních funkcí rodiny. Pracovní skupina také podporuje stávající služby především terénního programu Laxus, o. s. zaměřeného na uživatele drog a poskytování Harm reduction.

3 Identifikace problémů, cílové skupiny, vymezení priorit, cílů a opatření

Komisi prevence kriminality byly identifikovány problémy, vymezeny priority, cíle a konkrétní opatření směřující ke snižování míry a závažnosti trestné činnosti, jejich příčin a následků zvyšování pocitu bezpečí občanů na území města.

3.1 Definování problémů ve městě

- Majetková trestná činnost;
- Trestná činnost páchaná na seniorech;
- Kriminalita páchaná dětmi a mládeží;
- Podíl recidivistů na páchání trestné činnosti;
- Bezdomovectví;
- Nezáměr veřejnosti o informovanost v oblasti prevence kriminality a o možnostech opatření své vlastní ochrany a bezpečnosti;
- Narůstající zadluženost, exekuce zadlužených obyvatel;
- Sociálně slabé rodiny s dětmi.

3.2 Cílové skupiny

Prioritně budou podporovány projekty zaměřené na následující cílové skupiny:

- Děti a mládež;
- Rodiny (s rizikem výskytu kriminálního chování u jejich členů);
- Osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby v krizi (Recidivisté, apod.);
- Oběti trestných činů (se zřetelem na seniory a osoby se zdravotním postižením), včetně obětí domácího násilí;
- Komunity;
- Odborná veřejnost a obyvatelé města Ústí nad Orlicí.

3.3 Cíle a priority

Cíle Programu prevence kriminality města Ústí nad Orlicí v roce 2014

- Zvyšování pocitu bezpečí občanů a snižování míry a závažnosti trestné činnosti.
- Snižování výskytu delikventních činností a rizikového chování u cílových skupin nebo jejich ochrana.
- Efektivní a komplexní přístup k řešení definovaných problémů.

Priority směřující k naplnění stanovených cílů

- Koordinace a spolupráce orgánů státní správy a samosprávy, policíí a dalších subjektů podílejících se na prevenci kriminality ve městě.
- Podpora informování občanů za účelem zprostředkování informací o nebezpečích ohrožení různými formami trestné činnosti a o možnostech ochrany před ní.
- Omezování příležitostí páčání násilné a majetkové kriminality.
- Podpora sociální prevence se zaměřením na doplnění chybějících služeb v síti aktivit prevence kriminality.
- Podpora situačních opatření zaměřených na zvýšení bezpečnosti v lokalitách ve větší míře zatížených trestnou činností a v jinak rizikových místech.
- Podpora medializace problematiky prevence kriminality.
- Vzdělávání osob zainteresovaných v činnostech souvisejících s prevencí kriminality.
- Rozvoj a udržení stávajících, doplnění chybějících služeb, programů a aktivit v systému prevence kriminality.

4 Aktivity prevence kriminality v roce 2014

Město Ústí nad Orlicí hodlá v roce 2014, v souladu s Konceptí prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na období 2012 – 2015, přistupovat k výše stanoveným cílovým skupinám, daným problémům a prioritám komplexně s maximálním využitím vlastních zdrojů.

Město v tomto směru bude například realizovat koordinační zasedání orgánů a organizací zapojených do prevence kriminality, nadále bude město podporovat primární prevenci, udržení terénních služeb včetně drogové prevence, bude ve spolupráci s organizacemi města organizovat besedy a přednášky pro cílové skupiny a bude informovat veřejnost a cílové skupiny o problematice prevence kriminality. Tento komplexní přístup bude ze strany města využívat kombinace aktivit z oblasti situační, sociální i informovanosti občanů o možnostech ochrany před trestnou činností.

Pro zvýšení efektivnosti a komplexnosti přijatých opatření prevence kriminality hodlá město přistoupit k projektovému řešení, kde je připraveno spolupodílet se na jejich realizaci a udržitelnosti.

Program prevence kriminality města Ústí nad Orlicí na rok 2014 se bude především zaměřovat na koordinaci činností a na projektové řešení prevence kriminality.

4.1 Koordinace činností

Popis

Spolupráce a metodické vedení v oblasti prevence kriminality ve vztahu město, školy, OSPOD, PMS, Městská policie Ústí nad Orlicí a OO PČR Ústí nad Orlicí. Koordinace, spolupráce a informovanost mezi všemi subjekty působícími v oblasti prevence kriminality, včetně vzájemného předávání koncepčních materiálů.

Nezbytným předpokladem úspěšné prevence kriminality je koordinace mezi řadou subjektů, přičemž činnost by měla zastřešovat pracovní skupina prevence kriminality. V této spojitosti město Ústí nad Orlicí hodlá využívat všech relevantních partnerů pro naplnění rámcových vizí a komplexně řešit bezpečnostní a jiné specifické problémy. Za tímto účelem bude utvářen odpovídající mediální obraz o realizované prevenci kriminality na území města. Svou konzultační činností a realizací vzdělávacích aktivit hodlá město Ústí nad Orlicí zvyšovat odbornou kvalifikační úroveň pracovníků zabývajících se sociálně patologickými jevy. Dále ve vztahu ke komplexnímu řešení prevence bude usilovat o zajištění efektivního a koordinovaného systému prevence kriminality, rozvíjet spolupráci nejen s policií, ale i s dalšími subjekty podílejícími se na preventivních činnostech.

Cíle

Vzájemná spolupráce a předávání informací na a mezi všemi úrovněmi subjektů působících v oblasti prevence kriminality, o vývoji kriminality, „rizikových stavech“ a sociální situaci ve městě, o aktivitách a činnostech na poli prevence kriminality, problematice dětí a mládeže s rizikovým způsobem trávení volného času.

Zodpovídá: Všechny zainteresované subjekty podílející se na prevenci kriminality.

Financování: bez finančních nároků na dotaci

4.2 Projektové řešení prevence kriminality

PROJEKT 1:

Podpora vzdělávání a trávení volného času dětí a mládeže II.

1a .Volnočasový klub pro děti a mládež Kamin

Cíle projektu

Cílem projektu je motivace dětí prostřednictvím činností, které jsou pro ně z důvodu nepříznivého sociálního prostředí těžko dostupné a které rozvíjejí jejich schopnosti, motivují je ke vzdělávání a naplňují jejich volný čas. Projekt podporuje zdravý rozvoj dítěte, jeho základní životní hodnoty, mezilidské vztahy a osvojení základních pravidel chování čímž přispívá ke zvýšení sociálních a interkulturních kompetencí.

Cílová skupina

- Děti rizikové a delikventní, zejména ze sociálně znevýhodněného prostředí, se zvláštním zřetelem na jedince pocházející ze sociálně vyloučených lokalit ve městě, od 6 do 15 let, z Ústí nad Orlicí
- Děti a mládež s poruchami chování
- Pachatelé a oběti trestných činů / především nezletilí a mladiství /

Časový harmonogram projektu

• 1. 1. 2014	- zahájení projektu (navázání na rok 2013)
• leden 2014 – prosinec 2014	- provoz volnočasového klubu Kamin
• 31. 12. 2014	- ukončení projektu (vyhodnocení)

1b. Mentoring

Cíle projektu

Cílem projektu je posílení motivace ke vzdělávání a sebevzdělávání u žáků s poruchami učení, výjimečně chování a u dětí se sociálním znevýhodněním prostřednictvím pravidelného individuálního kontaktu se svým mentorem (dobrovolníkem). Dílčím cílem je

výcvik mentorů z řad studentů se zájmem o studium humanitních, sociálních nebo pedagogických oborů, možnost pomoci a aktivizace rodin „neúspěšných žáků“ a zlepšení přístupu odborníků k rizikovým rodinám ve městě.

Projekt je úzce propojen s činností volnočasového klubu Kamin, který jednak poskytuje zázemí pro mentory a jejich klienty, a zároveň se stává centrálním bodem podpory poskytování komplexních služeb pro danou cílovou skupinu dětí od 6 do 15 let.

Časový harmonogram projektu

- **1. 1. 2014** - zahájení projektu (navázání na rok 2013)
- **leden 2014 – prosinec 2014** - vyhledávání vhodných mentorů, mentoring, průběžné školení mentorů, supervize
- **31. 12. 2014** - ukončení projektu (vyhodnocení)

PROJEKT 2:

Asistent prevence kriminality II.

Cíle projektu

Cílem projektu je snížení počtu spáchaných trestných činů, přestupků a společensky nežádoucích jednání zejména v sociálně vyloučených lokalitách, zajištění vymahatelnosti práva, prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou Policie ČR a městská policie v rámci sociálně vyloučených lokalit obtížně řeší a změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené, z etnických skupin a multikulturního prostředí.

Cílová skupina

- obyvatelé sociálně vyloučených lokalit
- dlouhodobě a obtížně zaměstnatelní
- příslušníci romské menšiny

Časový harmonogram projektu

- **1. 1. 2014** - zahájení projektu (navázání na rok 2013)
- **leden 2014 – prosinec 2014** - výkon služby APK
- **31. 12. 2014** - ukončení projektu (vyhodnocení)